

ΕΛΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ετος Ζ' Αριθ. 703-618

Ἰδιοκτήτης - Διευθυντής **Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ**

Πέμπτη 28 Νοεμβρίου 1929

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

(Ἀπηγγέλθη Βήσσανη 24-11-26)

Ἄν ὑπάρχουν εἰς τὸ Χριστιανικὸν Μαρτυρολόγιον φυσιογνωμίαι, αἱ ὅ πο ὅτε διὰ τῆς κοινωφιλῆς των ὁρασεως καὶ διὰ τοῦ μαρτυρίου των, περιεβλήθησαν ὄχι μόνον τὴν ἐθνικὴν αἴγλην τοῦ μαρτυρίου, ἀλλ' αὖ συνάμικαι τὴν λαϊκὴν λατρείαν, ἥτις ἐξησφάλισεν εἰς αὐτάς δόξαν ἄφθιτον καὶ αἰώνειν, μία ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ τοῦ μνημονευομένου σήμερον Ἱεράρχου Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου, τοῦ κροουραγηθέντος ὑπὸ των Τούρκων τὴν νύκτι τῆς 29ης Αὐγούστου τοῦ 1922.

Τὸ Μνημόσυον, τὸ ὅπα
ον τελεῖ σήμερον ὁλόκλη-
ρος ὁ Ἑλληνισμός, εἶναι φη-
ρος εὐλαβεῖς καὶ εὐγνω-
σύνῃς πρὸς τὴν μνήμην τοῦ
μεγάλου ἐθνομαρτυροῦ, εἶ-
ναι σπονδῇ Πένθους.—

Μόνον Σιαικιστήρειον, ἐπι-
νικοθήκην ψυχῶν καὶ χρο-
κλήρων, ἣ ὁποῖα ὑψόνεται,
ἀκκαλύτως καὶ καταπλήτ-
τους, ὑπεράνω τῶν αἰωρί-
ων καὶ ἀλλοιωτικῶν κυμά-
των τοῦ Χρόνου, ὑπὸ τοῦ ὕ-
περφουδῆ δαιμονίου τοῦ Ἀ-
γίου Πνεύματος, τοῦ μεγάλου
αὐτοῦ μύστου καὶ ἐρευνητοῦ
τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ
τῶν ψυχικῶν περιπετειῶν
καὶ ἐξελεύσεων, μόνον εἰς τὴν
πεννηκοθήκην αὐτῆς τῶν ποι-
ητικῶν καὶ ιστορικῶν προ-
σώπων, τῶν ἡρώων, τῶν θυ-
μάτων καὶ τῶν ἀγίων, θὰ ὀυ-
νηθῶμεν ἢ ἀνεύρωμεν πρῶ-
ξίς μεγάλῃς, πρῶξίς αἱ ὁ-
ποῖαι θὰ χορηγησύνουσιν ὡς
ἀφ' ἡοῖα τοῦ μερικτηρι-
σμοῦ καὶ τῆς ψυχικῆς εἰκό-
νος τοῦ Σμύρνης Νουπο-
στόμου, πρῶξίς, αἱ ὁποῖαι
ἀπαντῶνται εἰς ἀνθρώπους
θεοπνεύστους Διότι, ἔρχον-
ται, κατὰ μακρὰ περιόδους
εἰς τὸν ἑκόσμον, ἀνθρωπὶν-
αὶ ληθῶς ὑπεράνθρωπον, αἱ ὁ-
ποῖαι ἀνέκουν εἰς ἄλλους ἑκό-
σμους, ἄλλοτέρους τοῦ Πλά-
νῃς ὕμνου. —

Ἡ πῆληξεν οὖτως μέγα τῶν
περιφνεστέρων μαθητῶν
τῆς συγχρόνου ἑκκλησια-
στικῆς ἱστορίας, συνδυ-
ζων χριστὴν μετ' εὐαγγελίου,
καὶ μόρφωσιν μετὰ ζωῆς
πίστεως καὶ ἐκστατικῆς θεί-
μαστῆς τοῦ ὑπερκότου ἡθι-
κού μεγέθους τῆς ἡσέ-
ως, ἐπὶ τῇ θεωσίᾳ καὶ τῷ ἁ-
γίῳ, ἀνεύχθη. κατὰ τὴν
μικρὰν ἐκείνην ἔτη, ὑπέρμα-
χος τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐθν.

σκειάς. Ἰὴν τοιχοφῶϊα τῆς
Συβύρουνης εἶχε ἀνάγκην ἀπὸ
τῶν φωτιστέφωνον ἐνὸς Χρῶ
στοστόμου. Ῥῆτορξαν καὶ ἄλ
λοι μάχουρες τῆς Πίσσεως
καὶ τῆς Πιτροῖδος, τιμημέ
νοι καὶ ἄξιλοι τῆς εὐγνωμοσύ
νης ἐκείνων. ὑπὲρ ὧν ἐβου
σιάζθησαν, μάχουρες, οὔτι
νες, εὐρεθέντες πρὸ τοῦ δι
λήμπτου, μετὰ τὸ ζῶης καὶ
θανάτου, ἐπροσέτιμησαν τὸν
θάναντον καὶ τὸν φωτιστέ
φινον τοῦ μαχουρείου, ἀντὶ
τῆς ζῶης.

Ὁ Χρυσόστομος ὁμῶς ἀ-
νέκει εἰς τὸν ἐρῶν διθυμέ-
δα. Λὲν εὐρέθη πρὸ τοῦ δι-
λημματος τῆς ζωῆς ἢ τοῦ δι-
νάτου..... Ἐβλάδισεν ὁ ἰδιὸς
οἰκειοθελῶς πρὸς τὸν θάνα-
τον : τὸν ἔδλεπεν ἐξ ἀπιστίας
σεως. Ἐκκὶ τὰ μέσθ' εἶχε καὶ
ἤμποροῦσε νὰ διαφύγῃ. Ἦν
περιεφρόνησεν καὶ ἐβλάδι-
σεν κατ' αὐτοῦ ἀπίστητος πρὸ-
τὸ προωμένον καὶ τὸ κα-
θῆκον. Ἀνεδείχθη ἀληθὴς
ἡγέτης καὶ ἡγεμὴν Ἀλφῶ,
θυσιάζας μετὰ κατερικυτῆ
τοῦ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ζωὴν
τοῦ.—

Τὸ μακρὺν τοῦ ὑπὸ
 ξιν ὀδυνηρόν. Δὲν ἤθέλησε
 νὰ θέσῃ περὶ τὸν τράχηλον
 τοῦ Περικλέους τὴν ἀγγύην,
 οὔτε τὸ φανεῖον πῦρ τῶν ὀ-
 πλων. Τὸν ὠθήσε μεστὰ εἰς
 τὴν μανίαν τοῦ ὀφθαλμοῦ
 ὄχλου, ὁ ἀποδεδειγμένος ὢν
 προσέφερεν εἰς τὸ θυμὸν τοῦ
 ὀδυνηρότερου τῶν ὀπλῶ-
 των. —

Ὁ ὁυμα ὁμως ἐστὶ ἀλλή-
 τερὸ ματρὸν πρὸ τῶν θεσπένων
 καὶ ἀφ᾽ ἧκεν τοῖς ἐξ ὧν αὐτοῦ
 σκεπνύει εἰς τῇ ν ὁυλεμαίνων
 τῶν λυκίων, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ τοῦ
 ἐπὶ τρωγίᾳ ἐν ὑπεράνω τῇ
 ἀνθρώπων ἐστὶ ἀφ᾽ ὧν τῆς
 νὰ πικραμένη καὶ ὡς ὁ πρὸ
 λυκίων ὁυμα τῇ Σαυρόν τῇ

Στάμεν εὐλαβῶς πρὸ τῆς
ἀγοστήτης τῆς ἡμέρας ταύ-
της, τὴν ὅπου καὶ ἡγίστεν οὐ-
τοῦ μαρτυρίου σου. Τὰ χρο-
νία θὰ παρερχοῦνται καὶ αἱ
γενεαὶ θὰ ἐξαγγέλλουσιν τὴν
ζωὴν καὶ τὴν ἡρωϊκὴν τοῦ
δουλοῦ σου, τὸ καθήκον πρὸς τὴν
ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρι-
αν. Ἐνέκτισε τὸν Θάνατον ὁ
Μαρτυροποιεῖτης Χρυσόστο-
μος! Ὁ Πατριεὺς εὐγνωμο-
νοῦσθαι διὰ τὸ ἡρωϊκὸν τοῦ
μαρτύρου, τὸν ἐκήρυξε ἐ-
θνομάρτυρα, ἡ δὲ Ἐκκλησίαι

α, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐμικρύ-
ρησεν τοῦ ὀφείλει τὸν φωτο-
στέφανον τοῦ ἁγίου!

Αἰωνία σου ἡμνήμη, Θεέ
μυσταγωγέ.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ
Κοσμητήτωρ τῆς Κοινοτικῆς
Βιβλιοθήκης
Ἐκδόσεως τοῦ Πρωγωνίου.

ЗНТН МАТА

$$= |K_A| =$$

ΕΓΧΡΟΤΗ

Δὲν ἀπεδείχθη ἀκομή τιποτε διὰ
τὴν διπλὴν δολοφονίαν τοῦ Γιάνη
Τζέκη ἀπο τὴν Κοσόλιανην καὶ τοῦ
εἰσοῦ τοῦ Βαγγέλη, ἐκ τῶν διεξαχθε-
σῶν καὶ διεξεραιμένων ἀνακρίσεων
τῶν συλλυφεθέντων καὶ προφυλακισ-
θέντων Πάνου Διαμάντη, γαμβροῦ
ὧν θυμάτων καὶ τῶν πρωτεξαδέλφων
του! Β. γγέλη καὶ Βασίλη Δολλία
οὐδὲ πιστευόμεν εἶναι ὑπὸ δειχθῆ τί-
ποτε, ἐὰν δὲ δὲν ἐκάλετο τὸ Λικαστή-
ριον οἱ ἄνω κατηγοροῦμενοι θὰ ἦτο
αὐντο ἤδη διὰ βουλευματος. Ἀλλ' ὥς
ἐκ τῆς ἀποτεφί ὥσεως τῶν γενομένων
ἀνακρίσεων θὰ βραδύνη ἢ ὑπὲρ θεοῖς
τῶν.

Ο ἔρχανος τῆς παρελθούσης Κυριακῆς διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ τελευταίου Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου ἀπέφερε, π λ ε ο ν τῶν 15 χιλιάδων δραχμῶν, ὅπερ οὐδέποτε εἶχον φθάσει ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε γενόμενοι ἔρχανοι.

ТНЛЕГРАНФМАТА

— Ἀθήναι 26 — Νοεμβρ. Ὁ Βενιζέλος ὤμιλησεν εἰς τὸ Τοπτοῖν τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς δημοκοπίαν καὶ ὑπεσχέθη, ἐντὸς τῶν ὑπολειπομένων 33 μηνῶν, θὰ κάνει ἀγνώριστον τὴν Ἑλλάδα! Ἀλλ' νομιζομεν ὅτι ἐρκετὰ τὴν ἔχει κάνει ἀγνώριστην, ἐπὶ κακῷ καὶ ἄς σταματήσῃ τὸ βενιζελικὸν ἔργον, διὰ νὰ μὴν ἀποπέσῃ κατὰ κορημὸν ἡ δύσμοιρος Ἑλλάς.

— Ἀθήναι 26 Νοεμβρ.— Ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ διέκοψε τὴν συνεδρίασιν χάριν τοῦ ἀναγγελθέντος θανάτου τοῦ δῆθεν φιλέλληρος Κλεμανσώ, ὅστις εἰς οὐδεμίαν φιλελληνικὴν εἰσρογίαν εἶχε προβῆ, ὅταν ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐξ-κένωσε τὴν Κυλινδρίαν, καὶ παρεχώρησε ὅπλα πολεμοφόδια, τροφὰς, σιμῆνὰς καὶ ἱματισμὸν εἰς τὸν Κεμαλὶ ὅπερ πολὺ συνετέλεσεν ὥστε νὰ ἐνισχυθῇ ὁ Κεμαλὶκὸς Στρατὸς ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ. Τοιοῦτους φιλέλληνας πρέπει ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ τοὺς ἀναθεματίῃ καὶ ὄχι νὰ τοὺς δοξάζῃ.

— Ἀθήναι 28. — Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ χρησιμοποίησις τῶν Στρατώνων πρὸς στέγασιν ὅλων τῶν κοαιικῶν ὑπηρεσιῶν ἐν Ἰωαννίνοις.

— Ἡ δικαιοδοσία τῶν Γενικῶν Διοικητῶν εὐρύνεται, περιλαμβάνουσα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς μεταθέσεως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν τῆς χωροφυλακῆς.

— Οἱ φοιτηταὶ προσέβησαν εἰς ταραχώδεις διαδηλώσεις, ζητοῦντες τὴν πρὸτασιν τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων ἔνεκα τοῦ ὁποῖου συνεπλάκησαν μετὰ τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐπηκολούθησαν πολλοὶ τραυματισμοί.

ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

Ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Χ. Χρηστοβασίλη ἐν
τῷ μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν Ἰωαννίνων
τῇ 24 Νοεμβρίου 1929

Ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ παλιὰ, ὡς τὰ δικὰ μας χρόνια,
Ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὰ χρόνια τὰ μεγάλα,
Ποῦ εἴτανεν ἡ Ἑλλάδα μας, ἡ χιλιοδουξασμένη,
Ἡ πλεῖο μεγάλη δύναμις, τὸ πλεῖο μεγάλο Κράτος
Τοῦ Κόσμου καὶ ξαπλόνοτιον σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση,
Κι' ἀπὸ τὴν εὐροπὴ Αἰγυπτῶν, τὴν Μηροητανίαν,
Αἰῶνες δεκατέσσερες, ὅπου ἄν το Γένος πάσχη,
Ἀπὸ Βουλγάρων, Ἀβυγίων, Σαραντῶν καὶ Πέρσων,
Καὶ Σκύθων καὶ Καταλάνων, Γότθων καὶ Βιζυγίτων,
Καὶ Τούρκων τρισκατάρατων καὶ Φράγκων Σαυροφόρων,
Παντοῦ παρὼν ὁ Κλήρὸς μας, ὁ τρισευλογημένος:
Διδάκοι, παπᾶδες, μοναχοὶ, ἱεράρχες, πατριάρχες,
Τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὅλη ξαν πολεμάχωνες,
Μὲ τὸν Σταυρὸ σὶ στήθια τους, τὰ χιλιοτιμημένα,
Ἄλλοι μὲ πέννα πολεμοῦν τὸν Παπισμὸ τῆς Δύσης
Ἄλλοι τὴν ἄτιμη τριχὰ φορ ὦνε τῆς ἀγχόνης,
Ἄλλοι μὲς σὶὰ Κρυφὰ Σχολεῖα τὰ Γράμματα διδάχνουν,
Ἄλλοι στὴν σούβλα ψένονται, ἄλλοι κατατομῶνται
Κι' ἄλλοι ἀπάνω στοὺς ἑλκροὺς τῆς Πίστης καὶ τοῦ Γένους,
Καὶ μὲ σπαθὶ καὶ μὲ Σταυρὸ τοὺς τοὺς Τούρκους πολεμοῦνε.

Ὡ ράσο, θεῖον ἔνδυμα! Ὡ ράσο εὐλογημένο,
Ὅπου σκεπάζεις τὸ κορμὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μας Κλήρου!
Εἶσαι βγαλμένο ἀπ' τὸ κορμὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας,
Τὴν ὥρα, ποῦ σταυρόνονταν, καὶ τ' ἄχραντὸ τοῦ αἵμα
Ἐχόνονταν ἀπανωθὶ σὶ ξόλο τοῦ Σταυροῦ του,
Καὶ τὸ ρουφοῦδες ἀχόρταγα τοῦ Γολγοθᾶ τὸ χῶμα!
Ὡ ράσο τρισμακάριστο καὶ καταμαρτυρισμένο,
Πῶχης τὸ χῶμα τὸ ἱερὸ τῇ Θλίψεως καὶ τοῦ Πόνου,
Καὶ φαίνεσαι παντοτεινὰ, σὰν ἄγριο σκοτάδι,
Ἐσὺ σὲ κάθε μας κακὸ, σὲ κάθε μας ἀγῶνα,
Σὲ κάθε μας καταστροφὴ καὶ κάθε ἀγωνία,
Ὑψόνεσαι μαρτυρικὸ καὶ ἀγγελικὸ συνάμα,
Ὡς τὰ ἐφταούρινα ψηλά, κι' ὡς τοῦ Θεοῦ τὸν Θρόνον,
Σὰν φλόγα μαυροκόκκινη, σὰν προσηυχὴ καθάρια!

Ποιὸς ποιητὴς; Ποιὸς Πινδαρὸς μπορεῖ νὰ ἐξυμνήσῃ
Τοὺς ἄλλους σου τοὺς ἱεροὺς, τοὺς τραγικοὺς σου ἀγῶνες,
Νὰ γράψῃ τὸ πανῖερο μαρτυρολογιὸ σου;
Ποιὸς Ὀμηρὸς θεὰ βρεθῇ σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση
Νὰ γράψῃ μὴ ἀθάνατη γὰρ σένα Ρασιάδα;
Ὅχι! Κανένας δὲν μπορεῖ στὴν Γῆ τὴν Οἰκουμένη
Νὰ πιάσῃ μὲ τὰ χέρια του τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀστέρια!

Τὴν ὥρα αὐτὴν, τὴν πένθητι, ποῦ ὅλο τὸ Γένος γέρνει
Γονατιστὸ στὴν ἱερὴ καὶ δοξασμένη γῆ,
Τοῦ πλεῖο ὑστερὸν ὃ μας μάρτυρα, καὶ τοῦ πλεῖο δ' ὀξασμένου,
Τοῦ Χρυσόστομου τοῦ ὑστεροῦ Μητροπολίτη Σμύρνης,
Σὰν σύννεφο κατάμαυρο προβάλλουσε μπροστά μου
Ὅλοι οἱ λειψίδες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξιας...
Εἶναι πολλοὶ πάρα πολλοὶ καὶ μετρητὸ δὲν ἔχουν
Ἄλλοι εἶναι γέροι κι' ἄλλοι νεῶι, μ' ἄσπρα ἢ μὲ μαῦρα γένεια.
Στρατὸς ἀκέρως, πλὴς μπορεῖ νὰ τοὺς μετρήσῃ ὅλους;
Τὴν ὥρα αὐτὴν τὴν ἱερὴν, τὴν ὥρα αὐτὴν τὴν ἁγία,
Ποῦ ὅλο τὸ Γένος σύσσωμο μὲ σέβας γονατίζει
Στὴν Μνήμη σου τὴν πάνσεπτην, ἀκέρεια τὴν Ἑλλάδα
Σκεπάζεις μὲ τὴν ἄχραντη Σκιά σου ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη,
Ὡ ἅμε Χρυσόστομε, τῆς Σμύρνης τελευταῖε
Μητροπολίτη θαυμαστὴ καὶ χιλιοτιμημένε!
Σ' ἤξερε ἡ Θεία Πρόνοια ποιὸς ἱεράρχης εἶσαι
Κι' ἀπὸ τὴν Λοῖμα σ' ἔστειλε στὴν Σμύρνη γὰρ ν' ἀγιάσῃ;
Νὰ πλύνῃ μὲ τὸ αἷμα σου μὴ ἐθελική κηλίδα,

Μία μὴν μὲρα ἀπάσια, πικρὴ, φρικτὴ κομμένη,
Ποῦ νὰ μὴ εἶχε γεννηθῇ, ἂ μὴ ἔχεν ἀνατεῖλει,
— Μόλις ἑπτὰ περᾶνε ἀπὸ τὰ τότε χρόνια, —
Σύννεφο μαῦρο σκέπασε τὴν Σμύρνην μα, ἀκέρειν,
Τὴν Σμύρνην τὴν ἑλληνικὴν, τοῦ Ὁμήρου τὴν πατρίδα,
Κι' αὐτὸ τὸ μαῦρο σύννεφο, τὸ τρισευλογημένον,
Ἐβρῆσε ἰσχυρὰ φωνήν, καὶ φέβρην, σὰν Χάρος,
— « Ἐρχονται οἱ Τούρκοι. Σφάζουνε τοὺς Ἕλληνας οἱ Τούρκοι! »

Μεγάλος Ὁρῆς κι' ὁδ' ὁρῶς τὴν Σμύρνην ἀγκαλιάζει...
Πέταξε ἀέρας ἡ Χαρὶς, σὰν νὰ εἴταν ἀγριοπούλι,
Καὶ τὸ τραγὸν ἔγεινε καθάριον μαυρολόγιν,
Καὶ μὴ φωνὴν ἰντρίχτην, σὰν ἄγριον κατάρα:
« Οἱ Φράγκοι μᾶς ἐπρόδωσαν σὶ τὸν ἑλκρόν καὶ τὰ χέρια! »

Ἀλήθεια! Ἀλήθεια ἡ Φραγκιά μᾶς πρόδωσε στοὺς Τούρκους.
Οἱ Φράγκοι Τούρκοι μὲ Σταυρο, πλεῖο Τούρκοι ἀπὸ τοὺς
Ἀντίχριστοι Χριστιανοί, τοῦ Κορανοῦ προστάτες,
Αὐτοὶ τὸν Τούρκο νικητὴ μᾶς ἔμπασαν στὴν Πόλην,
Αὐτοὶ καὶ μᾶς τὸν ἔφεραν στὴν δύστυχη τὴν Σμύρνη!

Μεγάλος Ὁρῆς κι' ὁδ' ὁρῶς τὴν Σμύρνην ἀγκαλιάζει...
Τὸ αἷμα τρέχει ποταμὸς, τὸ ἑλληνικὸ τὸ αἷμα
Καίγεται ἡ Σμύρνη, στὴν φωτιά ψυχομαχάει ἡ Σμύρνη!
Γελαίει καὶ χαίρεται ἄγρια ὁ Δαίμονας τοῦ Ὀλέθρου...
Ὅσοι μποροῦνε φεύγουνε καὶ μπαίνουν στὰ καράβια,
Κι' ἐκεῖνοι, ποῦ δὲν ἔμπορουν ἢ καίγονται στὲς φλόγες,
Ἡ πέφτουνε σὰν οἱ τυφλοὶ στοῦ Τούρκου τὸ μαχαίρι!
Μεγάλο δ' αἶμα πέφτει, μεγάλη τραγῆδια,
Ὅπου κανένας Σοφοκλῆς κανένας Εὐριπίδης
Κι' Αἰσχύλος δὲν μποροῦν ποτε νὰ τὴν δραματολογήσουν.
Μία πόλη κοσμοξάκουστη ἑλληνικὴ πεθαίνει!

Καὶ μὲς ἀπὸ τὸν χαλασμὸ καὶ μὲς ἀπὸ τὸ αἷμα
Ὑψόνεται ἄγρια μία φωνή: — « Φύγε, Δεσποτὴ, φύγε!
« Οἱ Τούρκοι θὰ σὲ σφάζουνε κι' ἐσένα, σὺν τοὺς ἅλλοις »
Ἄλλ' ὁ Δεσπότης δὲν ἀκούει κι' οὐδὲ νὰ φύγῃ θέλει,
Καὶ στέκεται, σὰν νὰ εἴτανε θεμελιωμένος πύργος.
— « Ὅχι! Δὲν φεύγω! » ἀναφωνεῖ « Δὲν φεύγω »

« Τὴν Σμύρνην θέλω τὴν ἡμετέραν, τὴν Σμύρνην ὡς πατρίδα »
« Μὲ τὸν σφαγμένον μου Λαόν κι' ἐγὼ σφάζομαι »

Ἐδῶ ἀρμόζει ὁ ὑστερὸς Μητροπολίτης Σμύρνης
« Τὴν ὑστερὴν τὴν πνύην ἀφήσῃ νὰ πεθάνῃ »

Κι' ἐνῶ τὰ λόγια ἔλεγεν αὐτὰ τὰ ὑστερὰ του,
Οἱ Τούρκοι τὸν ἐκύκλωσαν μὲ κοφτερὰ Χαντζάρια,
Κι' ἐκεῖ ποῦ τὸν ἐσφάζανε καὶ τὸν ἐμαρτυροῦσαν,
Κι' ἔγεινε ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ ἰοῦ ράσο τοῦ πορφύρα,
Ἐνας ἀρχάγγελος λευκὸς ψηλὰ ἀπὸ τὰ οὐράνια,
Κατέβηκε γοργόφτερος, κι' ἀπάνω σὶ κεφάλιν,
Φωτοστέφανο Τῶβαλε καὶ πῆρε τὴν ψυχὴν τοῦ
Θεομήν, αἱματοστάλαχτην, ἀγριομαρτυρημένην
Καὶ πέταξε στοὺς οὐρανοὺς στὸν Πλάστην νὰ τὴν πάγῃ!

Ὡ Σταυραγιὲ τῆς Ἐκκλησίας! Χαρὰ στὸν θάνατό σοι!
Δὲν εἶναι θάνατος αὐτός, εἰς αἰζὼν αἰώνια,
Ποῦ χύνεται ἀθάνατη στοῦ Ἑλληνισμοῦ τὲς φλέβες.
Δεσπότη! τέτοιος θάνατος λογιέται ἀθανασία!

Σ' ἐσφάζαν οἱ θεήλατοι καὶ θεομισμημένοι,
Νομίζοντας πῶς ἐσφάζαν τὴν ἱερὴν Ἰδέαν
Τοῦ ἀθάνατου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ κοσμοφωτοδότη,
Ἄλλ' ἀπαιτήθηκαν οἰκτρά... τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ δένδρον
Ὅσο ποτίζεται ἄφθονο μ' αἷμα ἱερῶν μαρτύρων,
Τόσο καὶ γιγαντεύεται, χοντραίνει καὶ ψηλόνει
Κι' ἀπλώνει τὰ κλωνάρια του κι' ἰσικίνει τὴν Ἑλλάδα.
Τὸν πόνο, ποῦ δοκίμασες ψηλὰ στὸν Γολγοθᾶ σου,
Ὡ μάρτυρα τρισάγιο! Ὡ ἥρωα μεγάλε,
Μὲς στὴν καρδιὰ τὸν νοιώσαμε, σὰν δίετο μαχαίρι
Γὰρ σέκανε τὰ δάκρυά μας γενήκανε ποτάμια,
Ποτάμια γοργορρέματα κι' ἀφροστεφανωμένα
Καὶ τρέχουνε βουίζοντας, σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση,
Κατὰρὲς στοὺς φοιβάδες σου, τοὺς Φράγκους καὶ τοὺς Τούρκους!

Χαρὰ σ' ἐσένα ἀθάνατε στρατιώτη Ποιμενάρχη,
Μὲ τὸ στεφάνιν τὸ σεπτὸ καὶ αἱματοσταλαγμένο,
Ποῦ φέρεσαι περὶφάνης σὶ τὸ τιμὸν σου κεφάλιν,
Γὰρ τὴν ἀγάπην τὴν γλυκείαν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας,
Καὶ τὴν τραγὴν Πατριδίαν μας, τῆς κοσμοδοξασμένης.
— Εἶναι! Ἡ τοῖδα κι' Ἑκκλησία Θεοτήτες μεγάλες —
Χαρὰ σ' ἐσένα ἀθάνατε, μὲ τὴν χουρὴν τὴν τύχην,
Ποῦχες νὰ κλάψῃ ἀπάνω σου ὁλόκληρο ἔνα ἔθνος!

Τὴν φλόγα, ποῦ μᾶς ἄνψες, Δεσπότη, στὴν καρδιὰ μας
Μὲ τὸ ἱερὸν τοῦ κι' ἄγριο μαρτύριό σου,
Μέσα μας γιγαντώνεται καὶ κάποτε θὰ γένῃ
Τουρκοχάλαστα φοβερὴ πυρκαϊὰ μεγάλη
Κι' οἱ εἴταν Ἑλληνικοὶ θὰ ξαναγένῃ πάλη,
Κι' αὐτὸν τὸν ἀνδραγατῶντα σου, τὸ ἅγιον ὀμνίσμα σου,
Ποῦ σήμερον σὶ τὸ φανάρι μὲ τὸ καυτό μας δάκρυ,
Θαφθῇ ἀγάπῃ γλίσσῃ ἕνας καιρὸς, μὴ μέρα,
Μέρα μεγάλη κι' ἐνδοξη καὶ τρισευλογημένη,
Ποῦ θὰ τὸν στήσωμε μὲς στὴν ἀναστημένη Σμύρνη!
Ἡ πεθαμένη Σμύρνη μας θ' ἀναστῇ μὴ μὲρα!

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ